

İskelelere erişim için kullanılan merdivenler platformun 1 m. Yukarısına kadar uzatılmalıdır. **Bu, iskelede çıkan kişinin tutunabileceği bir kısmın oluşturulmasını sağlar.**

Merdiven üzerinde dengeyi kaybetmemek için erişimi zor olan noktalara uzanılmamalıdır.

Merdivenlerin tutunulamayacak kısmına kadar tırmanılmamalı veya üzerinde iş yapmaya çalışılmamalıdır.

Merdivenlerin tepesinin sert bir yüzeye dayalı olup olmadığına dikkat edilmelidir.

Metal veya benzeri iletken malzemelerle güçlendirilmiş ahşap merdivenler de dahil olmak üzere metal merdivenler elektrik hatlarının yakınında kullanılmamalıdır.

Güvenli Merdiven Kullanımı

Çalışanlar, merdivenlerden inip çıkarken;

Yüzleri her zaman merdivene dönük olmalıdır. Her zaman en azından iki el ve bir ayağı veya bir el ve iki ayağı merdivende olmalıdır (**3 nokta bağlantı metodu**).

Merdivenin en üst iki basamağında çalışmamalıdır.

Ağır ve tehlikeli maddeleri taşımamalıdır.

Merdivende yanlara eğilmemelidir.

Taşınabilir aletleri, alet kemerinde taşımalıdır.

İş ayakkabılarının ve basamakların yağlı ve çamurlu olmadığından emin olmalıdır.

Merdiven kapı önüne dayanacaksa, kapının kilitli veya açılmaması için gerekli tedbirlerin alınmış olduğundan emin olmalıdır.

Tedbiri Önemseyin... Hayata Gülümseyin...

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü
İnönü Bulvarı No: 42 İ Blok 4. Kat 06100
Emek / ANKARA

Tel: 0.312 215 50 21

Faks : 0.312 215 50 28

e-posta: isggm@csgb.gov.tr

www.isggm.gov.tr

<http://insaat.isggm.gov.tr>

Kaynak : HSE (Sağlık ve Güvenlik Kurumu - İngiltere)
İnşaatlarda Bilgilendirme Broşürü No : 49
Yapı İşlerinde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü
Yapı İşlerinde Sağlık ve Güvenlik Yönetmeliği

İnşaatlarda İSG Serisi - 2

YÜKSEKTEN DÜŞMEYE KARŞI GÜVENLİ ÇALIŞMA (I)

İSKELE VE MERDİVENLERİN GÜVENLİ KULLANIMI

T.C.
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü

Yüksekten Düşmeye Karşı Güvenli Çalışma

İnşaat sektöründe çalışanların yüksekten düşmesi sonucu meydana gelen iş kazalarının genellikle ölüm veya iş göremezlikle sonuçlanması nedeniyle, en önemli kaza türünü oluşturmaktadır.

Bu broşür, inşaat sektöründe yüksekten düşmelerin en çok görüldüğü yapı iskeleleri ve merdivenlerde yapılan çalışmalar için hazırlanmıştır.

İskele ve Merdivenlerin Güvenli Kullanımı

Yüksekte yapılan çalışmaların uygun kenar koruması olan bir platform üzerinde gerçekleştirilmesi gereklidir. Bunun mümkün olmadığı durumlarda merdiven kullanımı sıkça başvurulan bir uygulamadır. Çalışma ortamına kolaylıkla getirilebilmesi, pratik olması, ucuzluğu gibi nedenlerle kısa süreli hafif işlerde merdivenler tercih edilmektedir.

Ekipmanın Seçilmesi

Hangi ekipmanın kullanılacağına karar verirken öncelikle işin içeriği, ne zaman biteceği ve nerede kullanılacağı dikkate alınmalıdır. Her çeşit işte merdiven kullanılabilir ancak bunun yerine öncelikle bir çalışma platformunun (uygun şekilde inşa edilmiş hareketli yapı iskelesi veya hareketli çalışma platformu gibi) kullanılması daha güvenlidir.

Olukların takılması veya çıkarılması, pencerelerin yerleştirilmesi, boyama ve yıkım işleri, iskelelerin veya taşınabilir çalışma platformlarının üzerinde gerçekleştirilmelidir.

Yapı İskelelerinin Güvenli Kurulması

- Yapı iskelelerinin tasarımı, kurulması, değiştirilmesi ve sökülmesi işlemleri mutlaka uzman kişilerin danışmanlığında yapılmalıdır.
- Sorumlu kişiler mutlaka düşmeye karşı koruyucu ekipmanları da içeren bir güvenli çalışma sistemi planlamalı ve uygulamalıdır.
- Bağımsız yapı iskeleleri dahil olmak üzere bütün iskeleler güvenli bir şekilde bağlanmalı veya desteklenmelidir.

Yapı iskelesinin;

- Perdelenmesi veya kafeslenmesi gerektiğinde,
- Malzeme ve ekipman taşımak amacı ile kullanılması sırasında,
- Üzerine bir takım sistem ve araçlar ilave edildiğinde (çöp olukları, taşıma cihazları ve gırgır vinçler gibi), daha çok noktadan bağlantı yapılması gerekebilir.

Hazır yapı iskeleleri üreticinin önerdiği şekilde kurulmalıdır. Bu tür iskeleler bağımsız iskelelere göre daha fazla bağlantı gerektirebilir.

Yapı İskelelerinin Güvenli Kullanımı

- Başka bir amaçla kullanılmak üzere platform zemini oluşturan ahşap, sac vb. benzeri malzemeler yerinden kaldırılmamalı, trabzanlar hareket ettirilmemeli ve bağlantıların yeri değiştirilmemelidir.
- Değişiklikler mutlaka uzman kişiler tarafından yapılmalıdır.
- Tam olarak kurulmamış platformlarda çalışılmamalıdır.
- İskeleler, taşıyabilecekleri kapasitenin üzerinde yüklenmemeli ve üzerine konan yükleri taşıyabilecek şekilde tasarlandıklarından emin olunmalıdır.
- İskele üzerindeki yükler uygun şekilde istiflenmelidir.
- Çalışılan platforma ulaşabilmek için uygun merdiven veya basamakların bulunduğundan emin olunmalıdır.

İskelelerin Kontrolü

- İskeleler uzman bir kişi tarafından;
 - İlk kullanımdan önce,
 - Önemli bir değişiklik olduğunda,
 - İskelenin sağlığını etkileyecek herhangi bir olaydan sonra (kuvvetli rüzgarlar gibi),
 - Düzenli periyotlarla (haftada bir kez tavsiye edilir),
 - Kontrol edilmeli ve bir aksaklık bulunduğu takdirde düzeltilmelidir.
- Müteahhit veya taşeron gibi işveren sorumluluğuna haiz kişi ve kurumlar, başka bir çalışma alanından temin edilen iskelenin (çalışanları tarafından kullanılmadan önce) güvenli olduğundan emin olmalıdırlar.

Sivil Halkın Korunması

- Yapı iskelesi kurulmadan önce insanlar tarafından kullanılan yol, kaldırım gibi alanlardan sorumlu yetkili otorite ile irtibata geçilmelidir.
- Yapı iskelesi, malzemelerin düşmesini engelleyecek şekilde (kafes, perde, vb.) tasarlanmalıdır.
- Tehlikenin yüksek olduğu yıkım ve benzeri işlemlerde, cephe temizliklerinde korunaklı yürüme yolları gibi ilave önlemler alınmalıdır.
- Şehir merkezleri gibi kalabalık alanlarda, yapı iskelelerinin kurulma ve sökülme işlemleri sakin zamanlarda yapılmalıdır.
- Yapı iskelesinin kurulması ve sökülmesi sırasında insanların zarar görmemesi için yapı iskelesinin etrafına uygun engel ve işaretler konulmalıdır.
- Yapı iskelesine izinsiz girişler engellenmelidir.
- Malzeme ve çöpleri kaldırmak için mekanik vinç veya çöp bacası kullanılmalıdır.

Merdivenler

- Merdivenler iyi durumda olmalı, kullanım sırasında meydana gelebilecek olan olumsuzluklara karşı (kırılmış, çatlamış, yıpranmış, eksik basamaklı, vs.) düzenli olarak kontrol edilmeli ve herhangi bir aksaklık varsa sorun giderildikten sonra kullanılmalıdır.

Bu tür kontroller için kimlerin görevli olacağı önceden belirlenmelidir.

- Merdivenler genellikle üst kısımlarından bağlanarak güvenli hale getirilmeli ve böylelikle kaymaları engellenmelidir.
- Merdivenler, dış tarafa kaymayı önlemek için belirli bir açı ile yerleştirilmelidir.

Burada kullanılacak pratik kural, 4 birim yükseklik için merdivenin alt kısmının 1 birim dışarı olmasıdır.